

Schrijfster Annejet van der Zijl (1962) beschrijft exotische levens maar vindt reizen eng en ingewikkeld. Liever droomt ze in haar verbeelding, omringd door voorwerpen die ze kreeg van dierbare vrienden.

TEKST: MINOU OP DEN VELDE. BEELD: BRENDA VAN LEEUWEN. VISAGIE: MANOUS NELEMANS

Stout “Dit kettinkje kreeg ik van mijn man toen we elkaar net kenden. Het is een Virgen del Mar, de Spaanse madonna die zeelieden beschermt. Jij bent toch een heiden, zei hij. Nu word je in elk geval beschermd. Ik ben niet katholiek, zoals hij. Hij komt uit een groot, warm Limburgs gezin. Zijn familie vond mij altijd een beetje vreemd, want om elf uur ging ik naar bed, een boek lezen. Dan was ik moe van al dat

gebabbel! Maar ik vond het ook gezellig. Dat gevoel dat je het samen doet. Je hoeft niet allemaal op één spoor te zitten, maar je bent tolerant. Bij ons thuis was de sfeer afstandelijker.

Toen ik dat kettinkje kreeg waren we nog helemaal niet serieus met elkaar. Ik vond hem een sexy man met stoute ogen, maar ik dacht niet: met hem word ik oud. Ik vond dat ik een serieuzer type moest hebben. Een rustige dierenarts of zo. Ik ben ook uitgegaan met dat soort mannen, maar ik verveelde me zo snel. Pas op mijn 40ste zijn we verloofd. Daarvoor was het een tijdje ingewikkeld. Hij had nog een vriendin, met wie hij al twintig jaar samen was. Ik weet nog dat ik voor de zoveelste keer tegen een van mijn vriendinnen zei dat ik hem nu écht niet meer wilde zien. Nou, zei ze, zolang jij dat kettinkje draagt geloof ik daar weinig van. Uiteindelijk zijn we inderdaad samen verder gegaan. En het kettinkje heb ik nooit meer afgedaan.” ▶

Annejet van der Zijl → *De manier waarop ik leef weerspiegelt mijn innerlijke onrust* → *Tk hou van routine, maar alles moet open, vloeibaar blijven* →

AZ Ik heb een ijzeren discipline maar ook een grote behoefte aan vrijheid → Mijn beste vriendinnen en ik reizen samen door het leven → Kunst en muziek zijn mijn

Onrust “Dit is de sleutelbos van onze drie huizen. Een appartement in Amsterdam, het strandhuis, en dit huisje bij de duinen. Het gescharrel tussen die plekken bevalt me zo goed. In de stad heb ik mijn werkafspraken, lak ik mijn nagels en zorg ik dat ik er goed uitzie. Aan de kust slaap ik in met het geluid van de zee. De manier waarop ik leef weerspiegelt mijn innerlijke onrust. Aan de ene kant heb ik een ijzeren discipline, en hou ik van vaste mensen om me heen. Als er dramatische dingen gebeuren in mijn leven, kan ik niet schrijven. Nadat mijn vader een hart-aanval had gehad kreeg ik geen letter op papier. Aan de andere kant heb ik een grote behoefte aan vrijheid. Mensen vinden het altijd onduidelijk wat ik ben: schrijfster, journalist, historica? Maar ik wil me niet laten inperken. Mijn oma is 104 geworden. Ik ben dus nog niet eens op de helft. Ik vind het een benauwend idee de rest van mijn leven veroordeeld te zijn tot boeken schrijven. Ik hou van routine, maar alles moet open, vloeibaar blijven. Die uitersten houden elkaar in evenwicht.”

De manier waarop ik leef weerspiegelt mijn innerlijke onrust. Aan de ene kant heb ik een ijzeren discipline, en hou ik van vaste mensen om me heen. Als er dramatische dingen gebeuren in mijn leven, kan ik niet schrijven. Nadat mijn vader een hart-aanval had gehad kreeg ik geen letter op papier. Aan de andere kant heb ik een grote behoefte aan vrijheid. Mensen vinden het altijd onduidelijk wat ik ben: schrijfster, journalist, historica? Maar ik wil me niet laten inperken. Mijn oma is 104 geworden. Ik ben dus nog niet eens op de helft. Ik vind het een benauwend idee de rest van mijn leven veroordeeld te zijn tot boeken schrijven. Ik hou van routine, maar alles moet open, vloeibaar blijven. Die uitersten houden elkaar in evenwicht.”

Samen “Dit armbandje kreeg ik van mijn zeven beste vriendinnen voor mijn 50ste verjaardag. Bijna allemaal vrouwen die ik al heel lang ken, en met wie ik veel deel. Wij reizen samen door het leven.”

Optimisme “Herman Krikhaar was een Amsterdamse galeriehoudster die later kunstenaar werd. Zijn vrouw is een goede vriendin van mij. Van deze lamp heeft hij er maar drie gemaakt. Ik was zo vereerd dat ik er een kreeg! Hij heeft zelfs mijn naam erin gegraveerd. Herman was een levenslustige man. In zijn galerie verkocht hij Appel en Picasso. Hij haalde Twiggy en de Rolling Stones naar Nederland om zijn tentoonstellingen te openen. Zijn levensverhaal ademt het optimisme van de jaren '60.”

Goedmaker “Dit olieverfschilderij kreeg ik van de kunstenaar Krin Rinsema. Prachtig, de weidsheid van de zee. Kunst en muziek zijn mijn troost voor de narigheid van het leven. Mensen gaan dood, worden ziek, gaan scheiden, krijgen ruzie... Als kind voelde ik me daar heel machteloos bij. Nu nog. In mijn jeugd waren het milieu en de neutronenbom een zwaar thema; ik trok me dat erg aan. Ik was een overgevoelig type, dat heb ik van mijn vader. Als er weer ergens een snelweg een stuk natuur dreigde te vernielen, schreef hij bezwaarschriften. Het was vrij serieus en literair allemaal. Mijn ouders maakten elkaar het hof met gedichten van Slauerhoff! (*lacht*) Dat het leven ook licht kan zijn, gaven ze me niet mee.”

Bescheidenheid “Deze authentieke buikfles uit 1650 kreeg ik van Frans Bubberman, voormalig Hoofd Bosbouw van Suriname. Hij belde me nadat hij *Sonny Boy* had gelezen. Dat boek had hem geraakt, want hij is net als mijn hoofdpersoon in de oorlog op transport gezet naar het concentratiekamp Neuengamme. Hijzelf kon vlak voor de Duitse grens uit de trein springen, maar zijn vader en broer zijn nooit teruggekomen. Daarna is hij, nog maar 17 jaar oud, naar Suriname vertrokken. Inmiddels is hij 80. Laatst kwam hij op bezoek. Toen we samen door de duinen liepen zei hij: ‘Als je goed naar de natuur kijkt, besef je dat jij niet belangrijker bent dan die boom daar, of dat konijn. En dat het niet uitmaakt of je leeft of sterft.’ Een mooie levensvisie. Ik heb die staat van Zen nog niet bereikt. Maar ik vind het mooi dat iemand met zoveel bescheidenheid kijkt naar de wereld en zijn plek daarin.” ▶

Annejet van der Zijl (Leeuwarden, 1962) studeerde kunstgeschiedenis en massacommunicatie. Ze werkte bij *HP/De Tijd*, onder meer als misdaad-verslaggeefster. In 1998 verscheen haar debuut *Jagtlust*, gevolgd door de biografie *Anna*, over Annie M.G. Schmidt. In 2004 verscheen *Sonny Boy*. Voor haar biografie over Prins Bernhard (2010) kreeg ze de prijs voor het Beste Journalistieke Boek. Haar mooiste journalistieke artikelen zijn gebundeld in *Moord in de Bloedstraat & andere verhalen* (Querido, € 17,95). Haar nieuwste boek *Hein*, over bierbrouwer Gerard Heineken, is net uit (Bas Lubberhuizen, € 18,95).

Avontuur “Dit beeld van een politieagent kochten mijn man en ik toen we in Tanzania waren voor de research van mijn boek over Prins Bernhard. Het is een zwarte man in de kleren van de koloniale politie, uit de tijd dat Tanzania nog door Europeanen werd bezet. De tegenstrijdigheid fascineert me: blank en zwart, de verwijzing naar het kolonialisme. Tegelijkertijd straalt het vrolijkheid uit. Dit beeld staat ook voor onze avonturen samen. Mijn *research*-reizen maak ik altijd met Jo. Hij regelt alle praktische zaken, ik hobbelen achter hem aan. Hoe wilder, hoe beter, vindt hij. Ik vind reizen eng en ingewikkeld. Toen ik 20 was heb ik wel alleen gereisd, maar dat vond ik verschrikkelijk. Ik had blond haar tot op mijn billen en voelde me alleen en onveilig. Binnen de kortste keren had ik een lokaal vriendje. Nog steeds ben ik het liefst thuis. Maar als ik samen met mijn man reis, komt alles goed.”

Voorbij de horizon
“Mijn exemplaar van *Niels Holgersson's Wonderbare Reis* is totaal stukgelezen en eindeloos gerepareerd. Mijn ouders lazen het ons vaak voor in de bedstee van ons

buitenhuisje. Als het uit was, vroegen we altijd: en nu nog eens! Het heeft alles: sprookjes, sfeer, geschiedenis en een fijne moraal aan het einde. Ik groeide op in een degelijk lerarengezin, in het saaie Leeuwarden. Ik heb me vaak verveeld in mijn jeugd. Boeken vond ik spannender, daar zat fantasie in. Even over de horizon kijken. Ik droom er nog altijd van de hele tocht van Niels en de ganzen door Zweden na te reizen.”

Overwinning “Mijn rijbewijs is de overwinning op mijzelf. Rijden durfde ik nooit, want ik zie geen diepte. Als kind liep ik overal tegenaan. Een echte dromer. Tijdens de rijles had ik de neiging om voor elke auto opzij te gaan. Ik

haalde het uiteindelijk op mijn 35ste, na vijf mislukte pogingen. In Friesland, waar het verkeer minder heftig was dan in Amsterdam. Ik weet nog dat ik daarna door het weiland van mijn vader liep. Ik heb nooit drugs gebruikt, maar ik kon me die middag voorstellen hoe dat voelde. De kleuren waren ineens zó fel. Ik dacht: zie je wel, als je iets wilt, dan kun je het!” ■

troost voor de narigheid van het leven → Reizen vind ik eng, ik ben het liefst thuis

Annejet in haar duinhuisje

→ Mijn rijbewijs is de overwinning op mijzelf